

Torsdag 9. februar kl. 19.30

Liszt for klaver og orkester

DR SymfoniOrkestret

Dirigent: Christoph Poppen

Solist: Marc-André Hamelin, klaver

PROGRAM

TORS DAGSKONCERT

Torsdag 9. februar
2012 kl. 19.30

DR SymfoniOrkestret

Dirigent:
Christoph Poppen

Solist:
Marc-André Hamelin, klaver

Koncertmester:
Soo-Jin Hong

Koncerten sendes direkte i
P2 KLASSISK (FM og DAB)
og genudsendes søndag
12/2 kl. 12.15 på P2 KLAS-
SISK (DAB)

Mød musikken:

Der er koncertintroduktion
kl. 18.30-19.00 i koncert-
salen med P2-værten
Celine Haastrup, der
fortæller om koncertens
program og interviewer
medvirkende fra koncerten

I koncertpausen:

P2 Klassisk sender direkte
fra Metrohjørnet i Foyeren,
hvor Celine Haastrup
taler med medvirkende fra
aftenens koncert. Publikum
har mulighed for at stille
spørgsmål via SMS samt
købe orkestrets seneste
cd-udgivelser

Søren Nils Eichberg (f. 1973)
Symfoni nr. 1 (2005)

Stürzten wir uns ins Feuer

Varighed: ca. 26'

Franz Schubert (1797-1828)
Wanderer-Fantasie, C-dur, op.15, D 760 (1822)
Arrangeret for klaver og orkester af Franz Liszt
(1851)

- I Allegro con fuoco ma non troppo
- II Adagio
- III Presto
- IV Allegro

Varighed: ca. 21'

Pause: ca. 20.25

Uddeling af: *Kammersanger Emil Holms Legat*

Karl Amadeus Hartmann (1905-1963)
Symfoni nr. 2, Adagio (1946)

Varighed: ca. 16'

Franz Liszt (1811-1886)
Totentanz, parafrase over "Dies irae" for klaver
og orkester (1849)

Varighed: ca. 16'

Siden 2010 har DR SymfoniOrkestret haft en huskomponist. Det er Søren Nils Eichberg, som for en periode af tre år er udvalgt til at få særlig opmærksomhed af orkestret.

Søren Nils Eichberg: Symfoni nr. 1

Af Jens Cornelius

• I denne vinter har Søren Nils Eichberg haft premiere i Tyskland på både operaprojektet **TIMESHIFT** og en ny **Concerto Grosso**.

38-årige Søren Nils Eichberg har base i Berlin, og de sidste par år har været de vildeste i hans karriere. Både i Danmark og udlandet har mange lyttere fået ørerne op for hans spændende, nye og alligevel ikke utilgængelige musik. En af dem er den amerikanske violinstjerne Hilary Hahn, der sidste år bestilte et nyt solostykke af ham. Det er nu en del af Hahns turnéprogram og udkommer senere på cd.

I aften kan man høre Eichbergs 1. Symfoni, der er syv år gammel, men allerede må regnes for et 'ungdomsværk'. Den blev uropført i 2006 af Odense Symfoniorkester. Symfonien er i ét sammenhængende forløb og har en undertitel: *Stürzten wir uns ins Feuer* (Styrtede vi os i flammerne). Ordene er taget fra bogen *Jesusevangeliet* af den portugisiske Nobelprismodtager José Saramago. Det fulde citat er en dommedagsvision, der lyder sådan her: "... og var vi lige så dumdristige eller vovemodige som sommerfuglene og natsværmerne, og styrtede vi os i flammerne, én og alle, hele menneskeslægten – måske så en så kraftig brand, en så skærende lue ville gennembrænge Vorherres lukkede øjenlåg og vække ham fra hans træge blunden – for sent ganske vist til at nå at opfatte os, men dog tidsnok til at mærke begyndelsen af det store intet, nu da vi ikke længere var ..."

Når citatet står over Søren Nils Eichbergs Symfoni nr. 1, er det også, fordi han fandt, at det udtrykte noget om situationen i begyndelsen af 2000-tallet. "Europa førte igen angrebskrig, og de politiske strømninger, der 60 år forinden lagde Europa i ruiner, var på fremmarch igen. I Danmark lod man dem ligefrem få parlamentarisk indflydelse. Muhammed-tegningerne faldt jo også i den tid," har Eichberg fortalt til bladet KLASSISK.

Symfonien er et voldsomt værk, hvor brutale og bralrende udtryk har taget magten, fortsætter Eichberg. "Den selvfele og heroiske gestus i symfonien er ikke kun en abstrakt, kunstnerisk vision, men kan bestemt også tolkes som referencer til det pom-

pøse soundtrack af f.eks. Strauss og Pfitzner til nationalismen og katastrofegejlheden, der førte til 2. verdenskrig – og dermed som et sarkastisk hint til samtiden.”

Franz Schubert/Franz Liszt: Wanderer-Fantasi

• Resultatet blev den klaverkoncert, Schubert aldrig skrev ... men som Liszt frygtelig gerne ville spille.

Liszt var en af Schuberts største beundrere. I særlig grad kastede han sin kærlighed over Schuberts Wanderer-Fantasi, som han mente ville komme bedre til sin ret, hvis man skrev den om for klaver og orkester. I Schuberts version er det et soloværk, der kan virke uoverskueligt, og som er skrækindjagende akavet for pianisten. Schubert var faktisk ikke selv i stand til at spille det.

Fantasiens ligner en sonate i fire satser, men er samtidig ét uafbrudt forløb, bygget over et enkelt tema. Det tiltalte den eventyrlystne Liszt stærkt. Han brugte præcis samme teknik i flere af sine mest ambitiøse værker, og han mente brændende, at Schubert skulle have kredit for sit pionerarbejde.

I sin udgave gør Liszt klaverstemmen mere pianistisk, men ellers bevarer han værkets oprindelige form. Det begynder med en stormfuld og kompakt 1. del. I den langsomme 2. del får temaet en helt anderledes mørk karakter, som ifølge Liszt skal spilles ”fra det inderste af sjælen”. Tredje afsnit er hurtigt og dansende, inden finalen – der i Schuberts originalversion er pianistens mareridt – går i gang med en fuga.

• Titlen Wanderer-Fantasi skyldes, at Schubert bruger et citat fra sin egen sang Der Wanderer (Vandringsmanden) som gennemgående tema.

Det er naturligvis drastisk at lave en anden mands soloværk om til et stykke for klaver og orkester, men Liszt gjorde det ud fra de bedste hensigter. Stoffet skulle komme bedre til sin ret.

Karl Amadeus Hartmann: Symfoni nr. 2

Den tyske komponist Karl Amadeus Hartmann valgte at gå i indre eksil, da Hitler overtog magten i 1933. De næste tolv år komponerede han kun til skrivebordsskuffen; "bekendelsesmusik", kaldte han det, skrevet i fortvivlelse over at landet var faldet i de mørke kræfters hænder.

Symfoni nr. 2 er et kompakt værk i én sats. Som andre af Hartmanns værker bygger den på musik, han skrev i smug under krigen. Symfonien begynder mørkt, langsomt og dystert, og vokser så i både tempo og lydstyrke gennem en trinvis udvikling.

Undervejs hører man en raffineret brug af meget forskelligartede udtryk, fra det gådefulde og eksotiske – med en saxofon i en vigtig rolle – til det vældig insisterende.

I musikken genoptager Hartmann traditionen fra den tyske modernisme, som Hitler undertrykte. Men nu er formålet et andet: De ekspressionistiske udtryk af splittelse og kaos skal med Hartmanns egne ord vise, at „sandheden bringer glæde og er forbundet med sorg.“

.....
• DR SymfoniOrkestret skal også indspille Karl Amadeus Hartmanns Symfoni nr. 2 på cd. Den bliver udgivet sammen med Symfoni nr. 1 på det tyske plademærke ECM.
.....

Karl Amadeus Hartmann var en af de få tyske komponister, der kom levende gennem krigen med æren i behold. Kendte navne som Richard Strauss, Hans Pfitzner og Carl Orff var i forskellig grad forbundet med nazismen. Utallige andre var flygtet eller dræbt. De allierede sejherrer udpegede derfor den uplettede Hartmann til at opbygge et nyt tysk musikliv. Også af den grund regnes han i Tyskland for en af landets vigtigste komponister i det 20. århundrede.

Franz Liszt: Totentanz

Totentanz er et radikalt stykke musik med et satanisk temperament, og teknisk set er det langt forud for sin tid.

Udgangspunktet er den gregorianske dommedagshymne *Dies irae* (Vredens dag) – et uhyggeligt og karakteristisk motiv, der bider i øret. Liszt kendte som stærkt troende katolik det tema særdeles godt, og i Berlioz' *Symphonie fantastique* havde han desuden hørt, hvor hårrejsende det kunne bruges i et orkesterværk.

I *Totentanz* bruger Liszt temaet til en række meget fantasifulde variationer, der inviterer lytteren til at gå på opdagelse i musikken. Som finale er den sidste variation, nr. 6, faktisk et lille værk-i-værket. Her laver Liszt et selvstændigt sæt variationer over et andet gregoriansk motiv, inden *Dies irae* vender tilbage en sidste, tordnende gang.

Musikken er et højdepunkt af virtuositet. Samtidig forudgriber Liszt den moderne brug af klaveret som 'slagtøjsinstrument'. *Totentanz* lyder undertiden som modernistisk musik af det 20. århundredes ungarske mester Bartók – der for øvrigt beundrede Liszt højt og flere gang selv var solist i hans *Totentanz*!

Dirigent

Christoph Poppen

Christoph Poppen

- Tysk dirigent, født 1956 i Münster
  - 2006-2011 chefdirigent for Den tyske Radiofilharmoni
  - Er professor i violin og kammermusik
-

Dirigenten og violinisten Christoph Poppen er en af Tysklands fineste fortolkere af det klassiske og det moderne repertoire. Det har også det danske publikum oplevet, efter at Poppen er blevet en regelmæssig gæst hos DR SymfoniOrkestret.

Han begyndte sin karriere som violinist og har turneret både som solist og med Cherubini Kvartetten, som han selv grundlagde. I 1990'erne tog han fat på en sideløbende karriere som dirigent, og fra 1995-2006 var han chefdirigent for det fornemme München Kammerorkester. Siden har han været chefdirigent for Den tyske Radiofilharmoni i Saarbrücken. I denne sæson skal Poppen dirigere opera i bl.a. Innsbruck, Frankfurt og Essen.

Christoph Poppen er kendt for en fordomsfri tilgang til musikken. Han spiller ofte nye værker ved siden af etablerede klassikere, og han har et vågent øje for det oversete repertoire. I forbindelse med denne koncert indspiller Christoph Poppen sammen med DR SymfoniOrkestret de to første symfonier af Karl Amadeus Hartmann for det tyske plademærke ECM.

Poppen er også anerkendt for sine store pædagogiske evner, og i en årrække var han violinprofessor i Berlin. I dag er han professor i violin og kammermusik ved konservatoriet i München. Han bor i Bayern og er gift med den kendte tyske sopran Juliane Banse.

Solist

Marc-André Hamelin

Det er ikke til at se det på den stilfærdige, 50-årige herre, men Marc-André Hamelin er en virtuos i særklasse. Han har ry som vor tids mest suveræne pianist: En ekvilibrist, der er i stand til at spille simpelthen hvad som helst.

Dertil kommer en musikalsk seriøsitet, der gør ham til en pianist, som ikke rigtig kan sammenlignes med andre i dag. Hans beherskelse af instrumentet har altid et højere formål, for en virtuos behøver ikke være en svedende, smagløs sceneklovn – se og hør blot en koncert med Marc-André Hamelin.

Marc-André Hamelin

- Fransk-canadisk pianist, født 1961 i Montreal
  - Regnes for verdens mest virtuose pianist og som specialist i 'uspillelige' værker
  - Har indspillet over 80 cd'er
  - Koncerten i aften er hans første optræden med DR SymfoniOrkestret
-

Marc-André Hamelin kommer fra den fransktalende del af Canada. Han har spillet klaver, siden han var fem, og er uddannet i Montreal og Philadelphia. Allerede som ung dyrkede han de virtuose dele af repertoiret. Både moderne værker og musik fra klaverets guldalder i slutningen af 1800-tallet, hvor klaverkomponister skabte værker på et nyt niveau af tekniske og klanglige muligheder. I fin tråd med historien er Hamelin også selv komponist.

Udover at forløse de virtuose værker, der har ligget hen pga. af deres sværhedsgrad, optræder Marc-André Hamelin også med klassikere som Haydn, Beethoven og Brahms. I denne sæson spiller han bl.a. med Berliner Filharmonikerne og flere af de store nordamerikanske orkestre, og han giver solokoncerter i både Asien, Europa og Amerika. Et værk, han giver særlig opmærksomhed i år, er Busonis enorme klaverkoncert, som varer fem kvarter!

Han har indspillet over 80 plader, de fleste for det engelske feinschmeckerselskab Hyperion. Hver nyudgivelse ventes med spænding, for Hamelin har endnu ikke svigtet. Sidste år stod han fx for en forrygende indspilning af Liszts store sonate i h-mol, der blev et højdepunkt i markeringen af 200-året for Liszts fødsel.

Hvor, hvad og hvordan i Koncerthuset

Garderobe

Overtøj og større tasker skal af sikkerhedsmæssige hensyn afleveres i garderoben i foyeren. Man kan enten aflevere sit overtøj i en ubemandet garderobe uden betaling, eller man kan for 20 kroner aflevere sit overtøj i en bemandet garderobe.

Toiletforhold

Der er i alt 58 toiletter i Koncerthuset, herunder 4 handicaptoiletter. I niveau -1 findes toiletterne ved elevatoren ved Studie 4. I niveau +1 findes toiletterne i den nordlige ende af den store foyer. Endvidere findes der toiletter på 3. niveau ved parterre-indgang (mod øst) og på 4. niveau ved Orkester A-indgang til Koncertsalen.

Forudbestilling af pausedrink

HUSK at du kan springe køen til baren over i pausen - bestil og forudbetal din drink i baren før koncerten. Så venter den på dig i pausen.

Pause

Pausen varer 30 minutter, og vi ringer ind 10 - 7 - 5 minutter, før dørene lukker til salen.

Til og fra Koncerthuset

Du kan læse mere om transport og parkering på www.dr.dk/Koncerthuset/praktisk-info/.

Her kan du også læse mere om tilgængelighed for publikum med nedsatte funktioner.

*DRs ensembles virksomhed er muliggjort
gennem støtte fra blandt andre:*

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
Augustinus Fonden
Beckett-Fonden
Bilkubefonden
Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens Legat
FrederiksbergFonden
Nordea Danmark

PFA
P E N S I O N er sponsor for Koncerthuset